

Het Parool

We zeggen het maar even voor de zekerheid: printen is alleen toegestaan voor persoonlijk gebruik. Het is niet supersympathiek om dit artikel te verspreiden. Sterker nog: het is verboden. Gelukkig is het heel eenvoudig om anderen een Blendle-linkje te sturen. Delen kan dus altijd!
17-07-2018

gisteren · 3 minuten lezen

Sta stil bij álle slachtoffers van Japanse bezetting

Volgens Griselda Molemans is het de hoogste tijd om een discussie te voeren over de Nationale Herdenking 15 augustus, de dag van de Japanse capitulatie.

GRISELDA MOLEMANS

Nu alle ophef rond de Dodenherdenking alweer enige tijd is geluwd is, nadert de Nationale Herdenking 15 augustus: de datum waarop in 1945 de Japanse keizer Hirohito de capitulatie van zijn leger en marine aankondigde. Sinds 1988 vindt deze herdenkingsceremonie plaats bij het Indisch Monument in Den Haag ter nagedachtenis aan alle Nederlandse burgers en KNIL-militairen die het slachtoffer zijn geworden van de Japanse bezetting van de voormalige kolonie. Volgens de gehanteerde definitie kwamen de slachtoffers om 'in de strijd, in de interneringskampen of tijdens dwangarbeid'.

Deze definitie maakt echter grote groepen slachtoffers onzichtbaar: de zogeheten 'buitenkampers' die net als alle geïnterneerden werden geconfronteerd met honger, intimidatie en geweld. Of je nu Indo-Europees, Moluks, Indo-Afrikaans, Chinees, Toegoenees, Papoea of inheems-Indonesisch was (dus Nederlands staatsburger of onderdaan), iedereen leed onder het juk van de Japanse bezetter. En als gevolg daarvan zijn velen gestorven.

Om maar te zwijgen over de waarheid betreffende de duizenden slachtoffers van de oorlogsmisdaden verkrachting en dwangprostitutie, binnen en buiten de kampen begaan door het Japanse Keizerlijke Leger

en de Marine in Nederlands-Indië: Hollandse, Indische, Chinese, Javaanse, Molukse, Papoea, Amerikaanse, Britse, Australische, Koreaanse en Taiwanese vrouwen en meisjes. Allemaal staatsburgers, onderdanen dan wel tijdelijk ingezetenen van wie een groot aantal door moord of zelfmoord is omgekomen.

Blinde vlekken

Dat is los van de nog eens honderdduizend inheems-Indonesische romusha's die in en ver buiten de archipel als dwangarbeider zijn omgekomen. En los van de Indische, Molukse, Indo-Afrikaanse, Antilliaanse en Surinaamse krijgs- en burgergevangenen die op erevelden elders in Zuid-Oost Azië rusten. In plaats van op deze blinde vlekken ligt het accent jaar in, jaar uit op de Hollandse slachtoffers van de interneringskampen in Nederlands-Indië, waardoor er een sterk eenzijdig, geframed beeld van de Japanse bezetting in stand wordt gehouden.

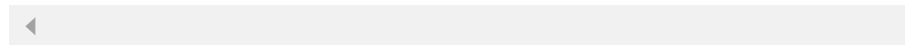
Het is niet in beton gegoten wie er herdacht dienen te worden. Dat kan ook niet, aangezien de kennis in Nederland van de gebeurtenissen tijdens de Japanse bezetting van de kolonie en direct na de capitulatie zeer gebrekkig is. Van de bevolking, de media en ook van het organisatiecomité zelf.

En dan nu de hoofdzaak: het Nederlands staatshoofd gaat als regel niet naar Den Haag: slechts eens in de vijf jaar is hij aanwezig bij het Indisch Monument. In een brief van het Koninklijk Huis uit 2007 wordt uitgelegd dat 'men zo wil voorkomen dat met ceremonies elders of met herdenkingen bij andere gelegenheden aan het karakter van de Dodenherdenking op de Dam, als nationaal monument bij uitstek, afbreuk wordt gedaan'.

Gotspe

Het is een verbijsterende toelichting, ook al omdat er wordt gesteld dat de herdenking op 15 augustus minder belangrijk is. En dus dat de slachtoffers die in Den Haag worden herdacht - of elders in stilte worden herdacht - minder belangrijk zijn. Het is onbegrijpelijk en onacceptabel dat er een hiërarchie in het herdenken van de oorlogsslachtoffers is aangebracht. En dat de koning deze tweedeling door zijn afwezigheid onderstreept.

Laat daarover de komende tijd een publieke discussie losbarsten. En laat het Koninklijk Huis tegelijkertijd eens uitleggen hoe de herdenking op 15 augustus 'afbreuk doet aan het karakter van de Dodenherdenking'. Zijn alle slachtoffers in Zuidoost Azië soms niet voor 'koningin-in-ballingschap, volk en vaderland' gestorven? Wat een gotspe. De koning zelf is nu aan zet als zelfbenoemd verbinder van alle bevolkingsgroepen.



Dit moet je vandaag weten

€ 0,39

 37

4 min lezen

Een groot
Euro...

€ 0,39

 22

4 min lezen

**In de grote rivieren
verdrinken veel Polen en
Syriërs. Die worden nu in
hun eigen taal
gewaarschuwd**

GERARD VERSCHOOTEN